

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΜΕΛΛΟΘΑΝΑΤΩΝ

Πώς απέθανε ο βαρβάνος ντέ Γκάρτς, Ντυμένος στα μαύρα. Ο άποχαριτισμός προς τον μάγειρό του. Η τελευταίες του στιγμές. Ο Μαλεξέρμπ. Η συμπάθεια του λαού. Τι είχε ο Έναν πολίτη. Ένώ έβραδιζε προς τον θάνατο. Το παραπάτημα. Η γρουσουζιά. Πώς πεθαίνουν οι γενναίοι και τίμιοι άνδρες, κτλ. κτλ.

Μετά την δολοφονία του προηγουμένου βασιλέως της Σουηδίας: Καρόλος του 12ου, ο έτοιμος και μορφοποιημένος του βαρβάνος ντε Γκάρτς συνελήφθη άμεσα από τους πολιτικούς του αντιπάλους, οι οποίοι ανέλαβαν την Άσχημη την βοήθεια της βασιλείας.

Όταν συνελήφθη ο ντε Γκάρτς, είχε μόνο τα λόγια αυτά: — Άλλοιμονον! Έδολοφόνησαν, φάντα, τον βασιλέα!...

Κι' άπ' τή στιγμή αυτή παρέμεινε ασιωπηλός και άτάραχος, έφροντα καλά ποία τύχη τον άνηνε, καθώς και ότι οι μικροπραγείς αντιπάλοι του δεν μπορούσαν να τον συγχωρήσουν ό,τι είχε εισηγηθεί στον δολοφονηθέντα βασιλέα, τα μεγαλόσχημα σχέδια να συμμαχηθεί με τον Τσάρη, να άποσπάσει την Νορβηγία από την Αγγλία, να καθυβρίσει τον βασιλέα της Σκωτίας για να επαναφέρει την δυναστεία των Στουάρτ και να καταστήσει έτσι πανίσχυρο τή Κράτος του.

Όταν έγινε ή δίχη του, ο Γκάρτς άκουσε την καταδικαστική άπόφαση με μεγάλη ψυχραιμία. Πριν δε άδρηγθί στον τόπο της εκτελέσεως, έφρασε ένα μεγαλόσχημο βραδύνο μορφο ένδοξα και δόξαζε να είνε γνιμένο στα μαύρα και το άμύρι που θα τον μετέφερε.

Τήν στιγμή, τέλος, που ο βαρβάνος έτοιμαζόταν ν' ανέβη στο ίκριωμα, παρατήρησε, έξαφνα, ανάμεσα στο πλήθος των μάγειρά του, ό οποίος ήταν Γάλλος και ονομαζέτο Ντυβάλ. Ε καταπάτησε τότε, τού έστεινε τή χείρη και τού ειπε:

— Άντίο, Ντυβάλ! Λέν θα ξαναδοκιμάσω πλέον τίς σοφές σου!

Κατόπιν ανέβη με μεγάλη άπάθεια στο ίκριωμα, τού άκουσε τότε όποιον ήταν επίσης γνιμένο στα μαύρα. Έκει, αφού άκουσε την καταδικαστική άπόφαση, ζήτησε, ως τελευταία χείρη, να τού φέρουν τούς ίστηρέτας του, για να τον βοηθήσουν να γνιθί και να έτοιμασθί για τήν άποκαθάλα του. Έτσι πράγματι και έγινε. Ο βαρβάνος, χωρίς να δείχη την παραμικρή συγκίνηση, εγδύθηκε βοηθημένος από τούς θαλαμηπόλους τους και κατόπιν παρέδωκε τον παρόσημο του Μαύρου Άετου σ' έναν έπίσημο της άκολουθίας του, παρακαλώντας τον να τού δώση στον βασιλέα της Ηρωσσίας, που τού τόχε άνοιξιμει.

Κατόπιν εγονάτισε, έστεινε τον λιαιό του στον δήμο και έδεχθη τή θανατηφόρον χιπέτση, με άταραξία και άπάθεια μοναδική στην Ιστορία.

Ο Μαλεξέρμπ, ό οποίος έφημίζετο για τήν χορηγότητα και τήν εφύθητα του χαρακτήρος του, συνελήφθη, μετά την έπικρατήση της Γαλλικής Έπαναστάσεως, άπλως και μόνο γιατί είχε σχηματίσει όποιοδήποτε τού βασιλέως Λουδοβίκου 16ου.

Άπό τήν στιγμήν που συνελήφθη μέχρι τής ημερέας του θανάτου του, ουτε στιγμή δεν τον εγκάτελιχε ή φιλοσοφική του άταραξία.

Στήν άσχη ή Μαλεξέρμπ εφοκακίσθηκε στην Κοινεστέρρη, Ο λαός, ό οποίος τον εκτιμούσε και τον σεβόταν εξαιρετικά, μαζείθηκε τότε έξω από τήν φυλακή για να τον δη. Μολονότι δε άτηγορηέτο άσθητότατα ή έπικουνομία τού κρατουμένου με όποιονδήποτε, κάποιος πολίτης κατόρθωσε να μητρί μέσα στη φυλακή και να φθάση ως τή κελλί του. Όταν βρέθηκε δε έμπρός στον Μαλεξέρμπ, έπρεε γονατιστός έμπρός του και άρχισε να κλαίη.

— Βλέπεις, φίλε μου; τού ειπε τότε ο Μαλεξέρμπ χαμογελώντας και μ' εϋθιμο τόνο για να τον παρηγορήση. Τώρα στα χιπέτση μου άρχισα, φανταίκα, να κάνω άταξίες και με χάσαν τού εφρέσκου!...

Σ' όλη τή διάκριση της ύποβίβας του, καθώς και της δικής του, ο Μαλεξέρμπ διητήρησε τού ιδίου σκαλιτικού και εϋθιμο έφρος.

Όταν ο δημόσιος καθηγύρος τού έδιάδαθε τού κατηγορητήριόν του, σημάθηκε από τού έδδολί του και τού ειπε:

— Δεν βαρεθήκατε να διαβάζετε όλα αυτά τα πράγματα, τα όποία δεν στήριζονται ουτε στην κοινότερη λογική:

Όταν ο Μαλεξέρμπ κατίβαινε τα σχολαπίατα της φυλακής για να άδρηγθί στον τόπο της θανατικής του εκτελέσεως, επαράτησε και λίγο έλιανε να πείη:

— Κάτω γρουσουζιά θα μου συμβή σήμερα! ειπε άπευθύνόμενος σ' έναν από τούς στρατιώτες που τον συνόδευαν. Έάν ήμουν προληπτικός... θα γύριζα πίσω στο κελλί μου!...

Και χαμογέλασε πικρά.

Εγώ δεν είχα φάει, και δεν έβλεπα τήν ώρα να στρωθώ, άρχισα ύπόκληρο λογιόδομο προς τιμήν μου, άνεβασιμένος άπάνω στην καρφέλα, μ' ένα σωρό λιμνές άποστρωφές, από μέρους της ύπόλοιτης παρέας.

Έγώ ειπ' άρτίση τού διασά μου άπ' όξω, και αφού έφαγα, άρχισα τή συζήτηση με τήση χορηγότητα, που έζησασ άότιέτα τή νύστα μου, και τήν άπόφαση μου να κοιμηθώ μιά σάλα στο χοριό.

Φάγαμε, ήπαμε, συζητήσαμε τόσο πολύ, όστε ή ώρα πέρασε, και άκόμα δεν είχαμε ξεκινήσει για τού πανηγύρι. Στο τέλος έπεκράτησαν φρονιμότερες σκέψεις: Άντί να ξεκινήσουμε άμέσως, είπαμε να ξεπλοώθωμ στη σιά, και να τόν πάρουμε—και μόλις πέσει ή λάμρα, τ' άπόγνια να πάρουμε τού δρόμο τού χοριού. Έξοφούσατο και φράσαι, με καινούριες δυνάμεις για τού βράδι.

Κ' έτσι έγινε άκριβώς. Καθώς μας διάλεξε τού μέρος τού τού παρέας καλύτερα, και ξεπλοώθηκαμε. Τόν πήραμε τρεις τέσσαρες ώρες, άρεκτά βαριά—και όταν ξαναήσαμε, άρχισε να βραδιάζει!...

Πλευθήκαμε, και πήραμε τού δρόμο. Κρεμάσα πάλι τού διασά μου στην πλάτη, κοίμασα και τού ντυφέτα, και ξεκινήσαμε. Δέ μου είχε μείνει άκόμα καιρός να κάνω τόν άπολογισμό τής ημερέας εκρίνης, και να μετρήσω τού θέματα που είχα μέσ' τού σάξο. Η συγκροιδή μου δεν ήταν και πολύ σπουδαία—κ' ένας κινηρος άποφραγέει πάντα να δείξει ό,τι έχει μέσ' τού σάξο του, όταν ή συγκροιδή του δεν είναι και πολύ σπουδαία. Κ' έξ' άλλου, ή παρέα μου, άνίδη από τού τέτα, θα περίμενε να δει τούλάχιστον μιά στρονθοκαμάρη, ή ένα παραδεισιο πτηνό, για να μου δώσει τού βραδείο της άξίας μου! Και τα μαζα πουλιά, που είχα χτυπήματα, ένα όλόκληρο πρού, δεν ήταν ικανά να τής γιομίσουν τού μάτι, άσφαλώς!...

Γι' αυτό άπέφραγα έπιμελώς ν' άνοιξω τού διασά, αλλά και κανείς δεν τού θυμήθηκε.

Οι μοκονίδη ήχοι άπ' τά νταούλια τού πανηγυριού, άρχισαν να φηθούν ως τ' αυτιά μας.

Έγώ έκανα μιά μικρή λοξοδρομία, για να κόψω μερικά λουλούδια. Οι άλλοι χορηγοί, αφού ήταν τραγουδώντας, πασιμένοι άπ' τού χέρι, και περιπατώντας ρυθμικά, με βήμα στρατιωτικό.

Ένώ τάχιστα τού βήμα να τούς φθάσω, απάδνηκα μιά κίνηση άπότομη, μέσ' τού διασά, σαν τίναγμα φτερού. Σταμάτησα, τούγαλ' άπ' τήν πλάτη, κ' έχουσα τού χέρι στον σωρό.

Ένωσασ τότε κατιτ' τού σάραξ. Τού τράθηξα έξω, και είδα ένα πουλάκι που άκόμα ήταν ζωντανό. Φαίνεται να τού είχα χτυπήσει έλαφρά—κ' έπειδή ήταν τού τελευταίο, και τού είχα βάλει άπάνω από τ' άλλα, είχε κατορθώσει να ζήσει, ως τή στιγμή εκρίνη—δηλαδή, πέντ'—έξη ώρες άγονίας!...

Τού κράτησα τού χέρι—και τού κοιτάξα.

Ήταν όλο καταματωμένο και ζούσε μάλις. Άνοιγε μόλις τις άδύνατες φτερούγες του, όχι τόσο για να μου ξεφύγει, άλλ' έπειδή, τήν όω' αυτή, φρυγαχοδύσε.

Και τότε συνέθη κάτι, που δε θα τού χρησιμοποιήσω ποτέ στη ζωή μου: Ένώ έτοιμαζόμουν να τού ρίξω πάλι μέσ' τού σάξο, άνοιξε τρούσσια τά μάτια, και τού κάρφωσε μέσα στα δικά μου.

Δεν είπα άνθρώπος εύλογοσυγγινης; Άλλά ή ματιά εκρίνη, που με κοιτούσε μ' έν' άλλόκοτο: ΓΙΑΤΙ;—μ' ένα παράνομο και μιά πικρή μομφή, που δεν μπορώ να τού ξεχάσω μέχρι τώρα—μούδωσ' ένα ρίγος στην καρδιά, που θα με τυραννεί ένόστω ζώ.

Κ' ενώ με κοιτάζε, στο φως τού δειλιού, προτού προφτάσω να κάλυψοφθώ τή τρέχη, οι κόρες μεγαλώσανε, μαρίσανε—κ' έπειτα βιασίεψαν για πάντα!...

Τού πουλάκι ήταν πεθαμένο—κ' άκόμα με κοιτούσε μέσ' στα μάτια. Κ' έλεγε πάντα με τού βλέμμα του: — ΓΙΑΤΙ; !...

Δεν ζαίρω να σάς πώ τού παρακάτω. Οι φίλοι μου με βοηθάν σε μιά πετρα, από τού χεράλι μέσ' στο χέμα και να κλαίω. Με πήραν, φρονιά, για μεθυσμένο.

Δεν θυμάμαι πώς πήγα στο χοριό. Τά νταούλια κ' οι πύπες χτυπούν, οι χορηγιάσσε με τά καλά τους ρούχα, χάριαν, ό κόσμος τραγουδούσε και γλεντούσε. Η πλυσία ήταν όλο φάτα.

Δεν ήξερα τί γίνεται τριγύρω. Ήπαμε κροσί σε μιά ταβέρνα, κ' έπειτα, πάλι, σ' ένα σπίτι ζωωνό.

Έγώ ήπα μέχρι κτηνωδίας. Ήσια κτηνωδίας, ως τού πρού. Μ' έφεραν άνάσθητο στο σπίτι.

Έπα μιά βδομάδα ήμουν άρρωστος, και βρογούσα, και παραμύλισα!...

Και δεν ξανακινήθηκα ποτέ μου. Πιστεύετε με, ή μη με πιστεύετε.—άλλά, προ πάντων, μη χαμογέλατε!...

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΛΑΠΑΘΩΤΗΣ

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

- Δός μου τή φωτιά σου, σε παρακαλώ.
— Ορίστε.
— Μήπως έχεις και κανένα τσιγάρο τώρα;

